

REGULATIV

For

Kommunevandløb nr. 15 og 16

BRÆNDEMUSEBÆK

og tilløbet

PLANTESKOLEBÆKKEN

i

Bjergsted Kommune

FORORD

Regulativet er opdelt i 3 dele. Del 1 omhandler de specifikke bestemmelser for Brøndemosebæk og Planteskolebækken. Del 2 indeholder alle generelle bestemmelser for vandløbene i Bjergsted Kommune, og del 3 er redegørelsen til regulativet.

Del 1 indeholder:

- grundlaget for regulativet.
- vandløbets skikkelse.
- bygværker (broer, markoverkørsler etc.)
- vedligeholdelsesbestemmelser.
- tidspunkt for ikrafttræden og revision.

Del 2 indeholder:

- generelle administrative bestemmelser.
- bredejerforhold.
- bestemmelser om sejlads
- vedligeholdelsesprincipper.
- bestemmelser om tilsyn.

Del 3: "Redegørelse til regulativ for Brøndemosebæk og Planteskolebækken", indeholder et kort resume af det planlægningsmæssige grundlag i sektor- og regionplanlægningen, der har betydning for vandløbet og de vandløbsnære arealer.

Der er desuden foretaget en kort gennemgang af de væsentligste afsnit i selve regulativet.

Kortmateriale er vedlagt som bilag til regulativet.

DEL 1

SPECIFIKKE BESTEMMELSER FOR

BRÆNDEMUSEBÆK

OG

PLANTESKOLEBÆKKEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	1
2. BETEGNELSE AF VANDLØBET	1
3. VANDLØBENES SKIKKELSE OG DIMENSIONER	2
3.1 Stationering og afmærkning	2
3.2 Dimensioner	3
4. BYGVÆRKER	5
4.1 Broer og overkørsler.	5
4.2 Tilløb	6
5. VEDLIGEHOJDELSE	7
5.1 Beskrivelse af vandløbene	7
5.2 Målsætning	7
5.3 Vedligeholdelse	8
6 REVISION	8
7 REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN	8

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Brændemose Bæk er optaget som kommunevandløb i Bjergsted Kommune (Viskinde-Aunsø kommune) d. 21.04.1892.

Sideløbet Planteskolebækken er optaget som offentligt vandløb d. 10.11.1930.

Regulativet er udarbejdet på baggrund af vandløbsloven (lov nr. 302 af 9. juni 1982) med de ændringer, som fremgår af miljøministeriets lovbekendtgørelse nr. 404 af 19. maj 1992 samt bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 om klassifikation, registrering og regulativer for offentlige vandløb og med udgangspunkt i den overordnede planlægning for vandløbet og de vandløbsnære arealer, samt tidligere afgørelser, herunder regulativer, kendelser m.v.. Der er nærmere redegjort for det planlægningsmæssige grundlag i redegørelsen til regulativet.

Dette regulativ erstatter regulativ for Brændemosebæk af 10.07.1941, og regulativ af 8.11.1930 for Planteskolebækken.

Tidligere landvæsenskendelser mv:

Kendelse af 21.4 1892, vedrørende regulering af Brændemosebæk.

Kendelse af 15.10 1932, vedrørende udretning af Brændemosebæk over ejendommen matr. nr. 7^r.

2. BETEGNELSE AF VANDLØBET

Regulativet omfatter Brændemosebæk 53 m opstrøms Frederiksberg til udløb i Bregninge Å, og sideløbet Planteskolebækken fra udløb af 50 cm rør under Gl.Skovvej til udløbet i Brændemosebæk.

Regulativet omfatter i alt 4403 m i Bjergsted Kommune, heraf 0 m rørlagt.

Om vandløbenes beliggenhed m.m. henvises i øvrigt til oversigtskort i bilag til regulativet.

3.VANDLØBENES SKIKKELSE OG DIMENSIONER

3.1 Stationering og afmærkning

Brændemosebæk er stationeret fra st. 0 til 3297 og sideløbet Planteskolebækken er stationeret fra st. 0 til 1106.

Stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsespunkterne i m.

Brændemosebæk er afmærket med 4 skalapæle, og Planteskolebækken er afmærket med 4 skalapæle.

BRÆNDEMUSEBÆK

Skalapæl nr.	Station	Skalanulpunkt (m DNN)
1	1577	2.43
2	2612	1.74
3	3009	-
4	3270	0.01

Tabel 3.1 Skalapælernes placering. Skalanulpunktet angiver den teoretiske regulativ-fastsatte bundkote. Der er ikke opstillet faste krav til bundkoten ved skalapæl nr. 3.

PLANTESKOLEBÆKKEN

Skalapæl nr.	Station	Skalanulpunkt (m DNN)
1	177	3.60
2	268	3.32
3	778	2.84
4	917	2.73

Tabel 3.2 Skalapælernes placering. Skalanulpunktet angiver den teoretiske regulativ-fastsatte bundkote.

3.2 Dimensioner

Kravene til skikkelse er kort angivet herunder. For en grundigere gennemgang henvises der til afsnit 4.1 i del 3, redegørelsen til regulativet.

Der er fastsat krav til opretholdelse af et mindste tværsnitsareal svarende til de teoretiske dimensioner, der er angivet i tabel 3.2. Det eksisterende vandløbsprofil kan således antage en vilkårlig form under forudsætning af, at dette tværsnitsareal opretholdes. Dimensionskravene gælder for perioden 1. januar til 1. april.

For Brændemosebæk fra st. 2612-3297 er der dog ikke opstillet faste dimensionskrav, og dimensionerne for de rørlagte strækninger af Planteskolebækken er fastsat med baggrund i de eksisterende rørdimensioner og faldforhold.

Vedligeholdelsen skal ske på basis af de naturlige variationer i vandløbets bundforhold og bredde.

Vandløbenes dimensioner er anført i følgende skemaer.

BRÆNDEMÖSEBÆK

Station (m)	Betegnelse	Bundkote DNN (m)	Fald (o/oo)	Bundbredde (m)
0	Begyndelsespunkt	3.54	x	x
			0.94	0.60
53	Rørindløb, Frederiksberg	3.49	x	x
			5:17	Ø 0.50
111	Rørudløb	3.19	x	x
			0.52	0.80
1586	Indløbsside vejbro, Kalundborgvej	2.43	x	x
			0.67	1.00
1790	Tilløb fra rensningsanlæg, Ø 40 cm			x
				1.20
2612	Skalapæl nr. 2	1.74	x	x
			efter terræn	fri
3297	Udløb i Bregninge Å	0.01	x	x

Tabel 3.3 Vandløbets teoretiske dimensioner. Det teoretiske anlæg er fastsat til 1:1.

PLANTESKOLEBÆKKEN

Station (m)	Betegnelse	Bundkote DNN (m)	Fald (o/oo)	Bundbredde (m)
0	Udløb af rør under Gl. Skovvej	4.15	x	x
			3.11	0.80
267	Indløb i sø, skalapæl nr.2	3.32	x	x
			-	strømløb
341	Rørlagt afløb fra sø	3.62	x	x
			2.04	Ø 0.60
689	Udløb af rør	2.91	x	x
			0.80	
1026	Indløb i rør	2.64	x	x
			2.75	Ø 0.40
1106	Udløb i Brændemosebæk	2.42	x	x

Tabel 3.4 Vandløbets teoretiske dimensioner. Det teoretiske anlæg er fastsat til 1:0.75.

4. BYGVÆRKER

4.1 Broer og overkørsler.

BRAENDEMOSEBÆK

Station (m)	Betegnelse	Slug/rørdia- meter (cm)	Bundkote indløb (m DNN)	Ejerforhold
53-111	Vejbro, Svebøllevej	Ø 50	3.49	Vestsjællands Amt
1226-1239	Overkørsel	Ø 80	2.55	Privat
1586-1613	Vejbro, Kalundborgvej	Ø 60	2.43	Vestsjællands Amt
2209-2216	Overkørsel	Ø 80	1.83	Privat

Tabel 4.1 Broer og overkørsler.

PLANTESKOLEBÆKKEN

Station (m)	Betegnelse	Slug/rørdia- meter (cm)	Bundkote indløb (m DNN)	Ejerforhold
74-79	Overkørsel	Ø 60	4.07	Privat
852-856	Overkørsel	Ø 60	2.71	Privat

Tabel 4.2 Broer og overkørsler.

4.2 Tilløb

Der er registreret følgende tilløb:

BRÆNDEMUSEBÆK

Station (m)	Betegnelse	Rørdiameter (cm)	Bundkote udløb (m DNN)
1586	Rørtilløb fra venstre	30	2.80
1628	Rørtilløb fra venstre	40	2.93
1790	Rørtilløb fra venstre	40	2.23
1804	Rørtilløb fra venstre	10	2.38
1927	Rørtilløb fra venstre	10	2.60

Tabel 4.3 Tilløb registreret ved opmålingen i 1993.

PLANTESKOLEBÆKKEN

Station (m)	Betegnelse	Rørdiameter (cm)	Bundkote udløb (m DNN)
80	Rørtilløb fra højre	20	4.26
709	Rørtilløb fra højre	10	3.36
758	Rørtilløb fra venstre	10	3.45
829	Rørtilløb fra venstre	10	3.21
852	Rørtilløb fra venstre	10	3.18

Tabel 4.4 Tilløb registreret ved opmålingen i 1995.

5. VEDLIGEHOLDELSE

5.1 Beskrivelse af vandløbene

BRÆNDEMUSEBÆK

Vandløbet har et ringe fald på strækningen fra st. 0-1586, og bunden består af mudder og sand. Det var udtørret på besigtigelses tidspunktet, og græsbevokset i bunden af profilet. Generelt må grødevæksten formodes at være beskeden på grund af beskygning fra bredvegetation og træer langs vandløbet.

På strækningen fra st. 1586-2612 er faldet moderat, og bunden består overvejende af sand. Der er en vis grødevækst.

På strækningen fra st. 2612-3297 er faldet kraftigt, og bunden består overvejende af grus og sten, som dog flere steder er overlejret af et tyndt lag groft sand. Grødevæksten er generelt ringe på grund af beskygning fra en kraftig bredvegetation.

PLANTESKOLEBÆKKEN

På den øvre åbne del fra st. 0-267 er faldet relativt kraftigt, og bunden består overvejende af sand. Grøden er veludviklet med Mærke som den dominerende art.

På den nedre åbne del fra st. 689-1026 er faldet moderat, og bunden består af sand. Der er næsten ingen grøde i vandløbet på grund af beskygning fra vegetationen.

5.2 Målsætning

Brændemosebæk er i amtsrådets recipientkvalitetsplan af 1984 B3 målsat.

Planteskolebækken er ikke målsat.

Målsætningerne er nærmere defineret i redegørelsen til regulativet.

5.3 Vedligeholdelse

Kravene til vedligeholdelse er kort beskrevet herunder. For yderligere beskrivelse af vedligeholdelsens udførelse, henvises der til del 2: "Generelle bestemmelser for vandløbene i Bjergsted Kommune".

BRÆNDEMUSEBÆK

På strækningen fra st. 0-1226 foretages der grødeskæring i fuld regulativmæssig bundbredde en gang årligt i perioden 1. august - 1. november. Kun stivstænglet vegetation skæres fuldstændigt, og der efterlades spredte banker af lav pudeformet grødevækst af hensyn til dyrelivet i vandløbet.

Fra st. 1226-2612 foretages der grødeskæring i fuld regulativmæssig bundbredde 2 gange årligt i perioderne 1. juni - 15. juli og 1. august - 1. november.

Strækningen fra st. 2612-3297 gennemgås 1-2 gange årligt. Hvor vandløbet ikke selv friholder en naturlig strømmende, skæres en strømmende med en bredde på maksimalt halvdelen af den faktiske bundbredde i vandløbet.

PLANTESKOLEBÆKKEN

Der foretages grødeskæring i fuld regulativmæssig bundbredde en gang årligt i perioden 1. august - 1. november.

6 REVISION

Dette regulativ skal senest optages til revision i år 2001.

7 REGULATIVETS IKRAFTRÆDEN

Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive evt. indsigelser og ændringsforslag inden den 28. maj 1996.

Regulativet er herefter på kommunalbestyrelsens vegne vedtaget af "Udvalget for teknik og miljø" i Bjergsted kommune den 18. juni 1996.

Regulativet træder i kraft fra datoen for dets vedtagelse.

DEL 2

GENERELLE BESTEMMELSER FOR VANDLØBENE I BJERGSTED KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER	1
2. SEJLADS	1
3. BREDEJERFORHOLD	2
4. VEDLIGEHOELSE	4
5. TILSYN	7

1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

Vandløbene administreres af Bjergsted Kommune, der er vandløbsmyndighed. For grænsevandløb kan der foreligge særlige aftaler, som fremgår af regulativerne for de enkelte vandløb.

1. Vandløbet med bygværker m.v. skal vedligeholdes således, at den for vandløbet fastsatte teoretiske skikkelse ikke ændres.
2. Vandløbenes vedligeholdelse - men ikke fornyelse (hel eller delvis) af rørlagte strækninger - påhviler Bjergsted Kommune.
3. I tilfælde af hel eller delvis omlægning af rørledninger behandles sagen af vandløbsmyndigheden som reguleringssag, idet det tilstræbes at rørlagte strækninger ved omlægninger eller reparationer frilægges som åbne vandløb, når strækningerne indgår som led i et målsat vandløb eller er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.
4. Bygværker - såsom styrt, stryg og skråningssikringer - der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som dele af vandløbet.

Vedligeholdelsen af øvrige bygværker - broer, stemmeværker, overkørsler og vandingsanlæg m.v. - påhviler de respektive ejere eller brugere. Ejerne eller brugerne har pligt til at optage den slam, grøde m.v., der samler sig ved bygværkerne, jf. vandløbslovens § 27, stk. 4.

Vedligeholdelsen af styrt, overkørsler, stemmeværker, fisketrapper m.v. skal ske på en sådan måde, at passagemulighederne for fisk og vandløbsinsekter sikres og såvidt muligt forbedres.

5. Beplantningen langs vandløbet må ikke fjernes, idet den på grund af skygning har en grødebegrænsende virkning. Den har desuden betydning for brinkernes stabilitet, og træernes rødder kan have stor værdi som fiskeskjul.

Vandløbsmyndigheden kan foretage beplantning indenfor 2 m bræmmen.

2. SEJLADS

Vandløbsmyndigheden har besluttet et generelt forbud mod sejlads med såvel motordrevne som ikke motordrevne fartøjer.

Forbudet gælder ikke vandløbsmyndighedens sejlads i forbindelse med vedligeholdelse.

3. BREDEJERFORHOLD

1. På 2 m brede banketter langs vandløbets øverste kant må der ikke dyrkes, foretages jordbehandling, plantes eller opføres bygværker, jf. vandløbslovens § 69.

Dog kan vandløbsmyndigheden give tilladelse til beplantning, såfremt det måtte være ønskeligt af hensyn til begrænsning af grødevækst, stabilisering af brinkerne eller med henblik på at skabe fiskeskjul.

2. De til vandløbet grænsende ejendommers ejere og brugere er i øvrigt pligtige at tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejders udførelse, herunder transport af materialer og maskiner og disses arbejde langs vandløbets bredder, hvorved bemærkes, at arbejdsbæltet normalt ikke bliver over 8 m bredt, og det bestemmes, at bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse fremtidig må anbringes øverste vandløbskant nærmere end 8 m, og for rørlagte strækninger ikke rørledningernes midte nærmere end 2 m. Undtaget herfra er den under punkt 3.1 anførte beplantning.
3. Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal ulemper, som ejere og brugere skal tåle, jf. vandløbslovens § 28, søges fordelt ligeligt på begge sider af vandløbet.
4. Udbedring af bygværker og skråningssikringer foretages fortrinsvis udenfor perioden maj - oktober. Fyld m.v. fra oprensningen, der fremkommer ved vandløbets regulativmæssige vedligeholdelse, er brugerne af de tilstødende jorder pligtig til at fjerne mindst 5 m fra vandløbskanten eller at sprede i et ikke over 10 cm tykt lag inden hvert års 1. maj.

Det påhviler den enkelte ejer eller bruger selv at undersøge, om der er oplagt fyld, som skal fjernes eller spredes. Undlader en ejer eller bruger at fjerne fyldet, kan vandløbsmyndigheden 2 uger efter, at ejeren eller brugeren har modtaget skriftlig varsel, lade arbejdet udføre på den pågældendes bekostning.

5. Arealer grænsende til vandløbet må ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse benyttes til løsdrift, medmindre der sættes forsvarligt hegn langs med og mindst 1 m fra øverste vandløbskant. Sådanne hegn er ejerne pligtige at fjerne inden 2 uger efter tilsynets meddelelse herom, såfremt det er nødvendigt af hensyn til maskinel udførelse af vedligeholdelsesarbejdet.
6. I henhold til vandløbslovens § 6 må ingen bortlede vandet fra vandløbet, eller foranledige at vandstanden i vandløbet forandres eller vandets frie løb hindres.

Regulering herunder rørlægning af vandløbet må kun finde sted efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jf. vandløbslovens kap. 6. I det hele taget må ingen uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretage foranstaltninger ved vandløbet med anlæg, hvorved tilstanden ved disse kommer i strid med be-

stemmelserne i dette regulativ eller vandløbsloven.

7. Vandløbet må heller ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, spildevand eller andre væsker, der forårsager aflejringer i vandløbet eller forurener dets vand, ligesom sådanne stoffer ikke må oplagres nærmere end 2 m fra vandløbets øverste kant eller sådan, at der er fare for, at vandløbet forurenes, jf. miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 1.

Stoffer der er aflejrede i vandløbet må ikke uden amtsrådets tilladelse påvirkes, så de kan forurene vandet, jf. miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 2.

8. De tilgrænsende lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbene til kreaturvanding med mulepumpe eller evt. vindpumpe. Vandløbsmyndigheden kan meddele tilladelse til indretning af egentlige vandingssteder. Anden vandindtagning må ikke finde sted uden tilladelse, jf. vandforsyningslovens bestemmelser.
9. Nye tilløb og tilløb, der reguleres, skal forsynes med en 5 m bred overkørsel ved udløbet til brug ved transport af materiel, der anvendes til vandløbets vedligeholdelse.
10. De opsatte skalapæle må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, er den for beskadigelsen eller fjernelsen ansvarlige pligtig til at bekoste retableringen.
11. Beskadiges vandløbet, diger, bygværker eller andre anlæg ved vandløbet eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 54.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre særlige forhold, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 55.

12. Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes således, at de ikke gør skade på vandløbets skrån timer. Udførelse af andre rørledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra vandløbsmyndigheden.

Nye dræntilløb må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse placeres med bundkoten af røret dybere end 20 cm over den i regulativet angivne bundkote i strømrenden.

13. Overtrædelse af bestemmelserne i regulativet straffes med bøde, jf. § 85 i vandløbsloven.

4. VEDLIGEHOJDELSE

Vedligeholdelsen af vandløbene skal gennemføres således, at den medvirker til, at målsætningerne i recipientkvalitetsplanerne kan opnås.

Det vil i korte træk sige, at der, hvor det er muligt, gennemføres grødeskæring i en smallere og bugtet strømrende i stedet for grødeskæring i fuld bundbredde.

For vandløbsstrækninger hvor der skæres grøde i fuld bundbredde, vil der ikke som hidtil ske en fuldstændig skæring af grøden. Mindre spredte grødebanker af f. eks. Vandstjerne, Vandaks og Mærke, der ikke har nogen væsentlig vandstandsende effekt vil blive efterladt, og kun kraftigt vandstandsende arter som Pindsvineknap, Tagrør og Dunhammer skæres fuldstændigt.

En del vandløbsstrækninger er opført som naturvandløb uden egentligt vedligeholdelsesbehov. Det er typisk vandløbsstrækninger med et kraftigt fald og god strøm, hvor der ikke er risiko for væsentlig aflejring af sand og mudder.

En mere skånsom vedligeholdelse af vandløbene efter ovenstående retningslinjer vil ikke væsentligt påvirke vandafledningsevnen.

4.1 Vedligeholdelsesbestemmelser

1. Vandløbsmyndighed

Vandløbene vedligeholdes eller foranstalles vedligeholdt af Bjergsted Kommune, der er vandløbsmyndighed. For grænsevandløb kan der foreligge særlige aftaler, som fremgår af regulativerne for de enkelte vandløb.

2. Terminer for grødeskæring og oprensning

Terminer for grødeskæring og manuel fjernelse af mindre lokale sedimentaflejringer er angivet i den specifikke del for hvert enkelt vandløb.

Maskinel oprensning og oprensning af rørlægninger og brønde kan foretages i perioden 1. august til 1. november.

Slåning af bredvegetation af hensyn til vandafledningsevnen kan iværksættes i perioden 1. august til 1. november.

3. Grødeskæring i strømrende

Ved strømrendeskæring skæres grøden såvidt muligt i en slynget strømrende. Hvor der forekommer en naturlig strømrende i vandløbet skæres grøden i

kanterne af denne, således at strømrønden opnår den i regulativet angivne bredde. Forekommer der 2 naturlige strømrønder skal disse såvidt muligt opretholdes og skæres således, at den samlede bredde af disse svarer til den i regulativet angivne strømrøndebredde.

I vandløb hvor der ikke forekommer en naturlig strømrønde skæres grøden i en slynget strømrønde, hvor strømrøndens bølgelængde som hovedregel skal være 10-14 gange vandløbets naturlige bundbredde. Der kan, hvor forholdene taler for det, etableres 2 strømrønder, således at den samlede bredde af disse svarer til den i regulativet angivne strømrøndebredde.

I strømrønden skæres stivstænglet vegetation fuldstændigt. Det drejer sig overvejende om opretvoksende former af Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer. På strækninger med et fald over 2-3 promille (fast sand- eller grusbund) skæres pletvis forekommende grødebunker af Vandstjerne, Vandaks og Mærke ikke.

Såfremt der foretages strømrøndeskæring 2 gange årligt, skæres der ikke grøde i området uden for strømrønden (brinkfoden) i forbindelse med 1. skæring. Ved 2. skæring, eller hvor der kun sker vedligeholdelse 1 gang årligt, foretages der i fornødent omfang skæring af stivstænglede arter uden for strømrønden, mens lav pudeformet grødevegetation efterlades.

Grødeskæringen skal fortrinsvis udføres manuelt. Kun hvor særlige forhold f. eks. blød bund eller stor vanddybde betinger det, kan der foretages maskinel skæring.

4. Grødeskæring i fuld bundbredde

Ved grødeskæring i fuld regulativmæssig bundbredde skæres stivstænglet vegetation fuldstændigt. Det drejer sig overvejende om opretvoksende former af Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer. Der efterlades pletvist grødebunker af ikke væsentlig vandstandsende arter, som f. eks. Vandstjerne, Vandaks og Mærke.

Grødeskæringen skal udføres manuelt. Kun hvor særlige forhold f. eks. blød bund eller stor vanddybde betinger det, kan der foretages maskinel skæring.

5. Grødeskæring i vandløb uden krav til skikkelse

For denne type vandløb er der ikke opstillet krav til grødeskæring, hvor der forekommer en naturlig strømrønde. Hvis der ikke findes en naturlig strømrønde, kan der foretages skæring af en strømrønde på indtil halvdelen af den aktuelle bundbredde i vandløbet. Grødeskæring skal udføres manuelt.

6. Skæring af kant- og bredvegetation

Kant- og bredvegetation må kun skæres, hvor vandløbsmyndigheden finder, at der er behov herfor af hensyn til de afvandingsmæssige interesser eller hensynet til brinkernes stabilitet.

Ved skæring af hensyn til afvandingsmæssige interesser skal kun stivstænglet urtevegetation skæres. Det drejer sig fortrinsvis om Tagrør, Dueurt, Dunhammer og Pindsvineknop.

I fiskevandsmålsatte vandløb (A,B1-B3) skal der pletvis efterlades brinkvegetation i vandløbet af hensyn til fiskenes muligheder for at stå i skjul.

I naturlige vandløb med vekslende bunddybde skal der fortrinsvis efterlades udhængende brinkvegetation over fiskenes standpladser. Det er typisk i den dybe side af svingene, hvor strømrønden løber tæt langs brinken eller bag store sten i vandløbet.

I kanalagtige vandløb med ensformige bundforhold efterlades der pletvis 1-3 m lange bræmmer af bredvegetation.

Ved skæring af hensyn til brinkernes stabilitet er det fortrinsvis arterne, Hestehov, Bjørneklo og Stor Nælde der fjernes.

Træerne langs vandløbet må ikke beskadiges og selvsåede træer skal såvidt muligt bevares. Dog kan vandløbsmyndigheden foretage beskæring og udtynding.

7. Oprensning af sand og mudder

Oprensning må kun omfatte sand- og mudderaflejringer, hvorimod sten og grus ikke må fjernes. Enkeltliggende sten og trærødder over den regulativmæssige bundkote må ikke fjernes.

I vandløb med underliggende sten og grusbund skal lokale sedimentaflejringer såvidt muligt fjernes med skovl. Ved oprensning af større mængder aflejret materiale kan oprensningen udføres med maskine.

Under oprensning skal stabile overhængende brinker såvidt muligt bevares.

Ved maskinel vedligeholdelse vil oprensning først blive iværksat, når bundkoten på brinkfoden eller i strømrønden over længere strækninger ligger mere end 10 cm over de i regulativet angivne teoretiske koter, og det samtidig kan konstateres at det krævede mindste tværsnitsareal ikke er tilstede. Ved oprensning graves ikke dybere end 10 cm under de angivne koter.

For vandløbsstrækninger, hvor der ikke er fastsat krav til skikkelse foretages der normalt ikke nogen egentlig oprensning. Disse strækninger gennemgås en gang

årligt med henblik på at fjerne spærringer - f. eks. sammenskyllede grene, væltede træer eller større brinkudskridninger.

8. **Oprensning af rørlagte strækninger og brønde**

Der foretages inspektion af brøndene på strækningen en gang årligt i perioden 1. august - 1. november. Sandaflejringer i brønde og ledninger fjernes, hvor vandløbsmyndigheden skønner det nødvendigt af hensyn til vandafledningsevnen.

9. **Oplægning af grøde**

Afskåret grøde- og kantvegetation skal såvidt muligt straks optages, dog kan den afskårne grøde drive med strømmen til opsamling på passende steder, hvis det kan ske uden afstrømningsmæssige og miljømæssige ulemper. Grøden skal opsamles fra vandløbet senest 24 timer efter skæring og fjernes fra vandløbets nærhed senest 24 timer efter oplægning.

Afskåret grøde- og kantvegetation samt sand og mudder skal såvidt muligt anbringes ovenfor vandløbets skråninger og indenfor en bredde på 5 m.

10. **Dispensationsmuligheder fra vedligeholdelsesbestemmelserne**

Vandløbsmyndigheden kan dispensere fra vedligeholdelsesbestemmelserne, såfremt der opstår ekstraordinær grødevækst eller større aflejringer af bundmateriale m.v.

5. TILSYN

Tilsynet med vandløbene udøves af Bjergsted Kommune.

DEL 3

REDEGØRELSE TIL REGULATIV FOR

BRÆNDEMUSEBÆK

OG

PLANTESKOLEBÆKKEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	1
2. REGIONPLAN	1
2.1 Recipientkvalitetsplan	1
2.2 Spildevandsplan	2
2.3 Vandindvindingsplan	2
2.4 Naturforvaltningsplan	2
2.5 Jordbrugsplan	3
3. FISKEBESTAND	3
4. KONSEKVENSVURDERING	3
4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner	3
4.2 Bredejerforhold	4
4.3 Afstrømning	5
4.4 Sammenfattende vurdering af de miljømæssige forhold	5
5. RESTAURERING OG BEPLANTNING	5

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

I henhold til § 9 i bekendtgørelse af 15. februar 1985 er der i det følgende redegjort for de planer, kendelser m.v. som har dannet grundlag for regulativet.

Derudover indeholder redegørelsen en gennemgang af konsekvenserne af det nye regulativ med hensyn til dimensioner, vedligeholdelse, afstrømning, samt de miljømæssige forhold.

2. REGIONPLAN

Regionplanen for Vestsjællands Amt 1989-2000 angiver de overordnede mål for udviklingen.

De væsentligste punkter heri, der har betydning for Brændemosebæk og Planteskolebækken, er i det følgende behandlet. Der er desuden medtaget oplysninger fra Bjergsted Kommunes spildevandsplan, 1991-2000.

2.1 Recipientkvalitetsplan

I recipientkvalitetsplanen for Vestsjællands Amt er Brændemosebæk B3 målsat, mens Planteskolebækken ikke er målsat.

For denne målsætning gælder følgende:

B3 Karpefiskevand/alsidigt dyre- og planteliv

Vandløb af denne type er oftest langsomtstrømmende, har et ringe fald og sand/mudderbund.

I større vandløb kan der findes en alsidig fiskebestand bestående af ål, gedde, aborre, skalle, brasen m. fl.. I mindre vandløb vil der ofte kun findes ål og hundestejle. De helt små vandløb kan være sommerudtørrende, men kan have et bevaringsværdigt plante- og dyreliv.

For Brændemosebæk gælder det, at forureningsgraden ikke må overstige 2.5.

Forureningstilstanden angives med værdier mellem 1 og 4, se nedenstående skema.

I forbindelse med besigtigelse af vandløbet er forureningsgrad bedømt til 3 på strækningen fra st. 0-2600, og 2.5 fra omkring st. 2600-3297. Målsætningen er således ikke opfyldt på den øvre del.

Planteskolebækken var udtørret på besigtigelsestidspunktet, og det var således ikke muligt at vurdere forureningstilstanden.

Forureningsgrad	Beskrivelse
1	Praktisk taget uforurennet
1.5	Overgangsform
2	Ret svagt forurennet
2.5	Noget forurennet
3	Ret stærkt forurennet
3.5	Meget stærkt forurennet
4	Overordentlig stærkt forurennet

Bedømmelsen af forureningsgraden i vandløbet er baseret på undersøgelse af den lavere fauna. De enkelte arter har bestemte krav til vandkvaliteten, især iltindholdet. Ved at undersøge artssammensætningen kan det således afgøres, i hvor høj grad vandløbet er belastet af spildevand, idet ilten forbruges ved tilledning af spildevand.

2.2 Spildevandsplan

Planteskolebækken tilføres rensat spildevand fra Svebølle/Viskinge. Anlægget har mekanisk-biologisk rensning, og den nuværende belastning er ca. 2650 PE. Ved udgangen af planperioden forventes en belastning på ca. 4000 PE. Spildevandet udledes i st. 1790.

2.3 Vandindvindingsplan

Fremtidig indvinding af overfladevand fra Brøndmosebæk og Planteskolebækken er ikke tilladt, og nugældende tilladelser kan derfor som hovedregel ikke fornyes ved udløb.

Ny grundvandsindvinding må ikke medføre en påvirkning af medianminimumsvandføringen, der bevirker, at B3 målsætningen ikke kan opretholdes.

2.4 Naturforvaltningsplan

Oplandet er udpeget som landskabsområde. Det er områder med en koncentration af landskabelige, natur- og kulturhistoriske værdier. Endvidere er hele Brøndmosebæk og det ånære område udlagt som "økologisk forbindelse", hvilket indebærer, at området har stor betydning for det vilde plante- og dyrelivs spredning gennem de dyrkede arealer. Indenfor sådanne områder skal det gennem administration af lovgivningen, samt tilskudsmuligheder mv. sikres, at der opretholdes og eventuelt nyetableres så mange forskelligartede naturlokaliteter som muligt.

2.5 Jordbrugsplan

Oplandet til vandløbene er udlagt som jordbrugsområde med de begrænsninger der fremgår af naturforvaltningsplanen, se afsnit 2.4.

3. FISKEBESTAND

Der foreligger ingen oplysninger om fiskebestanden i vandløbene.

4. KONSEKVENSVURDERING

4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner

Regulativet er bortset fra den nedre del af Brændemosebæk og den rørlagte del af Planteskolebækken udformet efter princippet om teoretisk geometrisk skikkelse, hvilket indebærer, at der med udgangspunkt i de opgivne bundkoter skal forefindes et mindste tværsnitsareal i vandløbene. Dette mindste tværsnitsareal er defineret ud fra de teoretiske dimensioner (bundbredde, fald og anlæg), der er angivet i regulativet. Anlægget fastsætter sideskråningernes hældning. Anlæg 1:1 svarer til 45 grader, og anlæg 1:0.75 svarer til 54 grader.

Hvor vandløbet tidligere skulle have en bestemt form, er der nu istedet opstillet krav om bortledning af den ønskede vandmængde. I praksis indebærer det, at lokale sandbanker, der ligger over den teoretiske bundkote, ikke skal fjernes såfremt en større bundbredde eller et større anlæg end fastlagt i regulativet kompenserer for den formindskelse af tværsnitsarealet, der forårsages af sandbanken.

For den nedre del af Brændemosebæk er der dog ikke opstillet krav til skikkelse, og for de rørlagte dele af Planteskolebækken er der fastlagt specifikke dimensionskrav.

BRÆNDEMOSSEBÆK

St. 0-111

Ved revisionen af regulativet for denne strækning er der taget udgangspunkt i de faktiske forhold som konstateret ved opmåling i 1993. Dimensionerne af strækningen kan ikke entydigt fastlægges i forhold til det tidligere regulativ.

St. 111-1586

Ved revisionen af regulativet for denne strækning er der indlagt en bundlinje i vandløbet, som flugter fra rørdløb i st. 111 til rørdløb i st. 1586, hvilket medfører, at bunden i forhold til de faktiske forhold hæves eller svarer til den faktiske bund på den øvre strækning indtil ca. st. 1350, og generelt sænkes på den nedre strækning fra ca. st. 1300-1586. Den indlagte bundlinje svarer med små afvigelser til den fastsatte bundlinje i det tidligere regulativ. På den øvre del er der foretaget en hævnings på op til 10 cm, mens der på den nedre del er overensstemmelse. Med hensyn til bundbredde og anlæg er de tidligere regulativdimensioner fastholdt.

St. 1586-2612

Ved revisionen af regulativet for denne strækning er der taget udgangspunkt i de faktiske forhold. I forhold til det tidligere regulativ indebærer det at bundkoten i st. 1586 fastholdes, mens der i st. 2612 er foretaget en sænkning på 10 cm. Endvidere er bundbredden øget med 20 cm efter udløbet fra renseanlægget i st. 1790.

St. 2612-3297

På denne strækning er der ikke opstillet krav til vandløbets skikkelse, idet faldet er så kraftigt, at der ikke er risiko for at det nuværende vandløbsprofil vil ændres væsentligt på grund af sandaflejring.

PLANTESKOLEBÆKKEN

I det tidligere regulativ er der ikke angivet bundkoter i vandløbet, og ved revisionen af regulativer er der således taget udgangspunkt i de faktiske forhold.

4.2 Bredejerforhold

I forbindelse med vedtagelsen af naturbeskyttelsesloven i 1992 blev der samtidig vedtaget en ændring af vandløbslovens § 69 om bræmmer langs vandløb.

Ændringen er trådt i kraft d. 1 juli 1992 og medfører, at der i landzone skal være en 2 m bred udyrket bræmme langs hver side af den øvre kronekant i alle naturlige eller højt målsatte vandløb.

Brændemosebæk og Planteskolebækken er omfattet af bestemmelsen om 2 m bræmmer.

Indenfor disse bræmmer må der ikke foretages jordbehandling, dyrkning eller plantning, ligesom der heller ikke må foretages terrænændringer eller opføres bygværker. Arealerne må afgræsses, men der skal i givet fald anbringes hegn mindst 1 m fra vandløbets øverste kronekant.

Vandløbsmyndigheden kan lade foretage beplantning indenfor 2 m bræmmerne med henblik på at bortskygge grøde, stabilisere brinker og skabe fiskeskjul.

Vandløbet er registreret efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvilket indebærer, at der må ikke må foretages ændringer i vandløbets forløb eller i tilstanden af moser eller lignende i tilknytning til vandløbet.

4.3 Afstrømning

Den væsentligste ændring i forhold til det tidligere regulativ for Brændemosebæk er en forbedring af vandafledningsevnen på strækningen fra udløbet fra renseanlægget i st. 1790 til st. 2612. Generelt medfører regulativet ingen væsentlig ændring af den faktiske vandafledningsevne for vandløbet.

Der sker ingen væsentlig ændring af vandafledningsevnen i Planteskolebækken.

4.4 Sammenfattende vurdering af de miljømæssige forhold

I Brændemosebæk fra st. 0-2612 er faldet for ringe til, at der kan opnås nogen væsentlig miljømæssig gevinst ved indsnævring af vandløbsprofilen og strømrændeskæring. Vedligeholdelsen er ændret, således at der fremover overvejende skæres stivstænglet vegetation, mens der efterlades spredte grødebanks af lav pudeformet grøde. Det vurderes, at den gennemførte mere skånsomme vedligeholdelse vil medføre en vis forbedring af de miljømæssige forhold i vandløbet. Udtørring/ringe sommervandføring er i høj grad begrænsende for miljøtilstanden på den øvre del af strækningen.

På strækningen fra st. 2612-3297 er faldet kraftigere, og her forventes der en væsentlig forbedring af de miljømæssige forhold.

Revisionen af regulativet for Planteskolebækken vil ikke medføre nogen væsentlig ændring af de fysiske forhold. Sommerudtørring er den væsentligste begrænsende faktor for miljøtilstanden i vandløbet.

5. RESTAURERING OG BEPLANTNING

Der kan foretages simpel restaurering ved udlægning af større sten i Brændemosebæk på strækningen fra st. 2612-3297, under forudsætning af at vandføringen ikke påvirkes væsentligt.

I samråd med lodsejerne agter Bjergsted Kommune endvidere at undersøge mulighederne for at foretage beplantning langs vandløbet på strækningen fra st. 2612-3297. En eventuel beplantning vil fortrinsvis bestå af Rødel i grupper, og de vil blive placeret på vandløbets skråninger. De gunstige effekter af en sådan beplantning kan først forventes om 5-10 år, når træerne har nået en vis størrelse. Beplantningen foretages med henblik på at skabe

fiskeskjul under ellerødderne. Desuden vil behovet for grødeskæring mindskes på grund af beskygning, og endelig kan træernes kraftige rodsystem beskytte udsatte brinker mod erosion, og dermed nedsætte behovet for sedimentopgravning i vandløbet.